

NORGES HØYESTERETT

Den 31. mars 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Normann og Sæther i

HR-2023-591-U, (sak nr. 23-005457STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

Jari Kystfiske AS

(advokat Ståle Hellesø)

mot

Påtalemyndigheten

(statsadvokat Tor Børge Nordmo)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder nektelse av samtykke til ankebehandling i en sak om inndragning, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd. Det dreier seg om inndragning av fangstverdi hos fartøyeier på grunn av brudd på regler for rapportering av fiske.
- (2) Finnmark politidistrikt utstedte i mai 2021 inndragningsforelegg mot Jari Kystfiske AS for overtredelse av havressursloven § 62, jf. § 36, jf. forskrift om kystfiskeappen § 6 (brudd på reglene om fangstrapportering). Grunnlaget for inndragningsforelegget var følgende forhold:

«Fredag 12. februar 2021 kl. 19.09 før ankomst på mottaket Tufjordbruket i Tufjord, på fartøyet F-20-H 'Polarstjerna', meldte skipper inn i kystfiskeappen at han hadde 40 000 kg rund torsk ombord. Ved kontroll av fangsten ble torsken veid til 49 197 kg, noe som utgjør en differanse på 9 197 kg (18,7%). Landingsmeldingen ble sendt inn 41 minutter før fartøyet ankom Tufjordbruket.»

- (3) Forelegget ble ikke vedtatt, og i juli 2022 ble saken oversendt tingretten for pådømmelse, jf. straffeprosessloven § 268.
- (4) Vestre Finnmark tingrett avsa 2. november 2022 dom med slik domsslutning:

- «1. Jari Kystfiske AS, org nr 913 174 593, ved styrets leder A, dømmes for overtredelse av havressursloven § 62, jf § 36, jf forskrift om kystfiskeappen § 6 til å tåle inndragning av kr 148 694 – etthundreogfortiåttsekshundreogtittifire – til fordel for staten, jf havressursloven § 65, jf straffeloven § 75.
2. Jari Kystfiske AS, org nr 913 174 593, ved styrets leder A, ilegges saksomkostninger med kr 10 000 – titusen.»

- (5) Jari Kystfiske anket til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet.
- (6) Ved Hålogaland lagmannsretts beslutning 14. desember 2022 ble det ikke gitt samtykke til fremme av anken.
- (7) *Jari Kystfiske AS* har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er anført at lagmannsrettens beslutning er basert på et uriktig vurderingstema.
- (8) Det er feil når lagmannsretten legger til grunn at fangsten ved landing ble veid til å være 49 197 kilo. Tallet lagmannsretten oppgir, var vekten ved lossing. Den aktuelle fangsten ble landet sløyd og hodekappet. Rund vekt ved landing var 44 005 kilo, og det var denne vekten som fartøyet kvoteavregnet, jf. landingsforskriften § 3. Ved landingskontroll skal fangsten først veies etter at den er sløyd dersom fisker ønsker å kvoteavregne fisken i sløyd tilstand. Tidspunktet for kvoteavregning er ved landing og ikke ved opptak fra havet.
- (9) *Påtalemyndigheten* har anført at anken må forkastes da lagmannsrettens beslutning ikke lider av saksbehandlingsfeil. Spørsmålet om oppgitt rund vekt av fisken om bord, og om denne kontrolleres før landing, er kommentert i tingrettens dom. Tingretten viser blant annet til havressursloven § 46 og uttaler at det åpenbart er hjemmel for å kontrollere hele fangsten og veie denne som ledd i ressurskontrollen. Det følger av forskrift om kystfiskeappen § 6 at landingsmeldingen skal inneholde kilo fisk i rund vekt. Det er ikke uriktig vurderingstema når lagmannsretten ser hen til den faktiske vekten om bord, når det skal vurderes om kvantum fisk var feilestimert i landingsmeldingen etter forskrift om kystfiskeappen § 6.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder saksbehandlingen som utvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.
- (11) Lagmannsretten har korrekt vurdert spørsmålet om samtykke til ankebehandling etter straffeprosessloven § 321 første ledd. Bestemmelsen gjelder i saker hvor det ikke er påstått og ikke idømt annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn mv. Samtykke til å fremme anken skal bare gis når særlige grunner taler for det, jf. første ledd andre punktum. Unntaket fra samtykkekravet for foretak i tredje punktum gjelder ikke der hvor det bare er påstått og idømt inndragning, jf. Rt-1999-1576.
- (12) Lagmannsretten plikter å begrunne en beslutning etter straffeprosessloven § 321 første ledd når «særlige grunner tilsier det», jf. fjerde ledd andre punktum. Begrunnelsen må vise at det har skjedd en reell overprøving av tingrettens dom og gi svar på hvorfor anken ikke tillates fremmet. Hvilke nærmere krav som stilles til begrunnelsen vil særlig bero på tingrettens dom og saksbehandling, hva som er anført i anken og de sentrale bevis- og rettsspørsmålene i saken, jf. for eksempel Rt-2012-1047 avsnitt 18.
- (13) Dersom det ikke gjelder noen begrunnelsesplikt, men lagmannsretten likevel velger å gi en begrunnelse, stilles det mindre strenge krav til den, jf. HR-2023-406-U avsnitt 20. Men også da er det en saksbehandlingsfeil hvis begrunnelsen viser at lagmannsretten har misforstått en vesentlig anførsel, jf. Rt-2011-1750.
- (14) I saken her har lagmannsretten begrunnet hvorfor det etter lagmannsrettens oppfatning ikke foreligger særlige grunner for å tillate anken fremmet. I beslutningen heter det:

«Det er ubestridt at det var ført 40 000 kg torsk rund vekt om bord i kystfiskeappen, mens torsken ble veid i rund vekt ved kontroll, og hadde da en samlet vekt på 49 197 kg. Etter kystfiskeappforskriften § 6 er det klart at tiltalte pliktet å melde fangsten før landing oppgitt i rund vekt. Fangsten ble så veid ved landing, slik den skal etter landingsforskriften § 5 og § 11. Bruk av omregningsfaktorer er unntak fra den 'helt korrekte registrering', jf. NOU 2019: 21 side 80. Et avvik på ca. 18,7 % innebærer en overtredelse av kystfiskeappforskriften § 6 fjerde ledd bokstav j). Inndragningens størrelse er ikke angrepet.»

- (15) Rederiet har vist til at det er feil ved denne begrunnelsen fordi den bygger på uriktig tema. Et hovedspørsmål i saken er om det ble benyttet riktig kontrollmetode. Rederiet gjør gjeldende at Fiskeridirektoratet ikke hadde hjemmel til å kontrollere torsken i rund tilstand (ubearbeidet).
- (16) Utvalget finner det ikke nødvendig å ta stilling til om lagmannsretten pliktet å begrunne beslutningen. Begrunnelsen som er gitt, oppfyller uansett ikke minstekravene, ettersom den etterlater et inntrykk av at rederiets anførsel om manglende hjemmel ikke er forstått og vurdert.
- (17) Utvalget er på denne bakgrunn kommet til at begrunnelsen er mangelfull, og at beslutningen må oppheves, jf. straffeprosessloven § 385, jf. § 343 første ledd.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)